

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 12.— P

Félévre 6.— P

Negyedévre . 4.— P

Magyar kir. postatakarékpénztári csekk-számla száma 38.990.

A hirdetési díj mm-ként 24 fillér és előre fizetendő. — Szöveg közt ennek duplája.

FOGADÓ

Szerkesztőség
és kiadóhivatal
BUDAPEST,
VI, CSENGERY U. 51.
I. emelet 7.

TELEFON: 118-898.

MAGYAR VENDÉGLŐS

Lapmegjelenés:
minden hónap 1-én
és 15-én.

A „KORCSMÁROS“ MELLÉKLETTEL

A MAGYAR SZÁLODÁSOK, VENDÉGLŐSÜK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
ÉS A BUDAPESTI KORCSMÁROSOK SZAKOSZTÁLYA HIVATALOS KOZLÓNYA

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉSI PAR, IDEGENFORGALMI ÉS BORGAZDASÁGI ÉRDEKEKET KÉPVISELŐ LAP

Állásfoglalás a termelői
bormérések ellen

A miskolci kereskedők és annak kebelébe tartozó borkereskedők a Borsodmegyei Vendéglősök, Koresmárosok, Kávésók és Szállodások Egyesületének miskolci osztályával együttes nagygyűlésen a bortermelői kimérések ügyében a következő határozatokat hozták:

„Kimondotta a nagygyűlés, hogy a bortermelői kimérések korlátlan engedélyezése éles ellentétben van az italméréssel foglalkozó egyéb jogosultakra kötelező törvények és rendeletek szellemével.

Megállapítja a nagygyűlés, hogy a bortermelői kimérések túlméretezett száma revízióra szorul és ezekre is ugyanazon szigorú rendelkezések és szokványok alkalmazandók, melyek a többi italmérőkre általában kötelezők.

Megállapítja a nagygyűlés, hogy a bortermelői kimérések túlméretezett engedélyezése a bortermelői részéről — nagy arányban — visszaélésekre adhatna alkalmat, mert a gyakorlatban a termelt bormennyiségeken felül jóval nagyobb mennyiséget hoznak forgalomba, mely a legitím italmérőipart és kereskedelmet létalapjában támadja meg. Szükségesnek tartja ezért a nagygyűlés annak szigorú ellenőrzését, hogy a bortermelők évente igazolják hatóságilag az általuk termelt és készletben tartott bormennyiségeket és a bortermelői kimérésekben forgalombahozott mennyiséget.

Kéri a nagygyűlés, hogy a bortermelői kimérések adóztatási, közigazgatási, pénzügyi, közegészségügyi, borászati szempontokból ugyanolyan elbírálásban részesedjenek, mint amilyen terhek és kötelezettségek az összes italmérői szakmát terhelik.

Kéri a nagygyűlés, hogy a termelői

kimérések személyesen gyakoroltassanak annak megakadályozása céljából, hogy egy bortermelő — mint jelenleg is — több engedéllyel ne rendelkezhesen.

Tiltsa el a kormányzat a bortermelői kimérések ama árusítását, mely dugaszolatlanul és korlátlan kimérésű jogosultak módjára értékesíti borait.

Kívánja a nagygyűlés, hogy a bortermelői kimérések kizárólag azokban a községekben legyenek engedélyezhetők, amelyekben boraik teremnek.

Rendeltessék el, hogy a termelői engedélyek kiadásánál legyen a kormányzat tekintettel a közelben levő italmérési engedélyesekre és 200 méternél közelebbi helyre, illetőleg távolra engedély ki ne adassék.

E határozat elfogadásánál érdekeltiségünket a következő indokok vezették:

Miskolcon a korlátlan kimérések száma 128 volt, mellyel szemben a termelői kimérések száma a f. évben 71-re emelkedett. A termelői kimérések tehát a korlátlan kimérések 45 százalékát teszik ki. Az italmérők a forgalmiadótól és luxusadótól kezdve fizetik az összes különböző adókat, ellenben a termelői kimérések csupán illetéket kötelesek fizetni. Ezt is csupán addig fizetik, míg az engedélyt gyakorolják, az italmérések azonban az illetéket akkor is fizetik, ha a jogot szüneteltetik.

A fogyasztásiadót a termelő csak akkor köteles megfizetni, ha az árut eladta, az italmérő azonban felelős már akkor is, ha a bor használatát megkezdte. Az engedélyek kiadásánál vagy átírásánál a pénzügyi hatóságok az italméréseket szigorúan bírálják el. Termelői kimérési engedélyek azonban kiadatnak akárhová, még akkor is, ha azok templomhoz, vagy iskolához vannak közel. Kiadják az engedélyt akkor is, ha a termelői kimérések sikátorokban, vagy pincékben vannak el-

helyezve, mely alkalmat ad a pénzügyörök munkájának megnehezítésére.

A termelői kimérések mind a háromféle italmérési jogot gyakorolják. Üres üvegeket tartanak boltjaikban és az üccán át is adják a borokat. Ezzel szemben a korlátolt kiméréseket a legszigorúbban ellenőrzik és büntetik az ilyen esetekért. A termelői kimérések-nél nem nézik a pénzügyi hatóságok a személyt, akinek az engedélyt kiadják, még más italmérési engedélyek kiadásánál a szakképzettséget és más szempontokat is szigorúan bírálják el. Legtöbbször bérbevesznek egyéneket ilyen italmérési jogokat, csak az szükséges hozzá, hogy 200–300 pengő bántépénzzel rendelkezzenek.

Ugyancsak tapasztalhatjuk azt a sajnálatos tényt is, hogy egyes termelőknek 6–8 termelési engedélyt is kiadnak, mellyel szemben az italmérési törvény igen szigorúan azt a rendelkezést tartalmazza, hogy egy családban csak egy jogot lehessen kiadni. Ezért aztán a helyzet fog kialakulni, hogy a borkimérések mindinkább való elszaporodása miatt a bort úgy fogják árulni a piacereken és a kapualjakban, mint más közfogyasztási cikket.

Hogy milyen hatalmas forgalmat bonyolítanak le a termelői kimérések a többi italmérőkkel szemben, legyen szabad hivatkoznunk a statisztikára. Az elmúlt évben Miskolcon beadóztak 25.555 hl. bort. Ebből 44 termelői kimérés beadózott 5.951 litert. A folyó évben a 71 termelői kimérés beadózott 4.800 litert. A termelői kimérések által beadózott mennyiség tehát 10,751 hl. volt. Csaknem a felét forgalmazták tehát a termelői kimérések.

Közegészségügyi szempontból is igen kifogásolandó a termelői kimérések gyakorlása. Sok esetben szűk sikátorokban, meg nem felelő helyiségekben, pincékben, sőt gyakran a konyhából mérik a borokat. Üvegeket tartanak a termelők eldugva, amit a vevők száj-

Popper Borpincészet Részvénytársaság

Alapítattott 1869.

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8.

Telefon: 1-484-62, 1-484-61.

Az 1922. évi országos szőlő- és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjen saját érdekében árajánlatot.

ról-szajra adnak egymásnak, amit kapualjakban is megfigyelhetünk. Ezzel szemben a szatócsok vagy koreszmárosok a legszigorúbb közegészségügynek megfelelő szabályokat kötelesek betartani.

A záróra kérdésében is egyenlőtlen az elbírálás, mert amíg a termelői kimérések este 10 óráig, vasárnap és ünnepnap pedig délután 2 óráig tarthatnak nyitva, addig a szatócsoknak a korai záróra az irányadó. A pénzügyőri törvények szigorúan előírják a magyar bor nivójának megvédése érdekében azt, hogy a bor fokát, eredetét, minőségét és fajtáját az üvegeken és edényeken megjelöljék. A termelői kimérések csupán hangzatos neveket használnak, mely egyenlőtlen versenyt idéz elő.

A borkereskedelmet teljesen elsorvasztja a termelői kimérések versenye, mert a forgalmat megbénítja és ma a termelők igen nagy része detailista lett, ami végtelenül káros, mert hiszen nem célja a termelőnek a kiesinyben való eladás, sőt a bornyakereskedelem kikapcsolási volta közvetlen oka annak, hogy a szőlőbirtokosok kénytelenek a bor árának erős leszállítását tetlenül nézni.

A visszaélések egész sorozatát tapasztalhatjuk. Vannak kethódas termelők, akiknek 60 hl. boruk terem és mégis egész évben mérik a bort. Kétségtelen, hogy úzerkednek a borral,

másoktól veszik azt és nem saját termésüket adják el. Rendkívül fontosnak tartjuk tehát, hogy a hatóságok az ellenőrzést a legszigorúbban gyakorolják a termelés és az eladás kérdésében.

Nem közömbös az államháztartás szempontjából sem, hogy a legitim borkereskedelem hozza forgalomba a termelői kimérések által forgalomba hozott bort. Így az általunk kimutatott 10.751 hl. bornak az italmérő és a borkereskedő által leendő forgalomba hozása alkalmával a következő emelkedés mutatkozna. A borkereskedő átlagárban 25 f-ért jelentené be a bort, ami 268.775 pengő. Az italmérők átlagárban 70 fillért jelentenéek, ami 752.570 P. Összesen tehát 1,021.345 P, ami kétszeri 3 százalékos forgalomnál 61.280 pengő volna. Ezenkívül számolni kellene az 1,021.345 pengő forgalom többleténél keresheti, jövedelmi, alkalmazotti adóttöbblet és illetéktöbblet-re, tehát nyilvánvaló, hogy az államháztartás szempontjából hatalmas bevétel jelentene a bortermelői kimérések redukcója.

A kormányzat böles rendelkezése következtében az italméréseket 90 százalékban rokkantak, frontharcosok, hadiözvegyek és hadiárvak kapják. Nem a legkésőbbjeit helyezi, hogy éppen a leginkább támogatásra méltó osztályt tette tönkre a bortermelői kimérések szaporodása?

A Pécs-Baranyai Vendéglősök, Szállodások és Korcsmárosok Ipartársulata ünnepélye

Ezüst serleget kapott Radócsay Imre diszoklevelet pedig Schmidt János.

Pécs, 1937 november 9.

Az ipartársulat tagjai közel százan adtak egymásnak találkozózt, hogy ünnepélyes külsőségek között rendezzen meleg, valóban szívből fakadó szimpátiatüntetést két érdemes tagja, a negyvenhárom évi működés után nyugalomba vonuló Radócsay Imre örökös díszelnök, törvényhatósági bizottsági tag és Schmidt János mellett, aki mint elnök, tizenöt éve áll az egyesület élén. Az ünnepi aktsurere küldte képviselőit a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége Szücs Mihály elnök, valamint Szöllőssy Ferenc tb. társelnök, Klöcker Rezső int. biz. tag és Posch Gyula titkár személyében. Megjelent az emelkedett hangulatú összejövetelen Molvay Ferenc a Pécsi Ipartestület elnöke és Szilas Rezső igazgató a Pannónia-sörgyár képviseletében.

Szücs Mihály országos elnök a szövetség üdvözlését tolmácsolta a pécsi ipartársulatnak, sajnálatának adott ki- fejezést az iparától negyvenhárom évi eredményekben gazdag működés után most visszavonuló Radócsay Imre

díszelnök távozása felett, majd általános tetszés közepette jelentette ki, hogy az Országos Szövetség diszoklevelet adományozott Schmidt János vendéglősnek, aki másfél évtized óta vezeti fíradhatatlan ügybuzgalommal az ipartársulat ügyeit.

A kitüntetéshez szívből tolmácsolta minden magyar vendéglős meleg üdvözlését, majd tomboló lelkesedés és szünni nem akaró éljenzés közepette nyújtotta át Schmidt Jánosnak a Szövetség diszoklevelét.

Schmidt János elnök tetszéssel fogadott felszólalásában hangoztatta, hogy a jövőben még fokozottabb tevékenységet fog kifejteni az egyesület érdekében.

Radócsay Imre meghatottan, könnyezve köszönte meg a spontán ünneplést, majd Frankó Zoltán dr. ügyvéd, egyesületi ügyész hajtotta meg költői szárnyalús beszédében az elismerés zászlaját a két ünnepelt előtt. Elmondotta, hogy Radócsay Imre volt az, aki már 1893-ban megkezdte az ipartársulat szervezését, megteremtette a szakoktatás alapjait s mint kiváló bortermelő, tizenhétféle fajborával már az

Molnár Gyula női divatáruháza VII., Rákóczi út 22. szám

1907. évi pécsi kiállítás alkalmával aranyérmét nyert. Ő volt az, aki az összejövetelek rendszeresítésével szorosabba fűzte a baráti kapcsolatokat a pécsi vendéglősök között. Egész élete a köz szolgálatában telt el s az ezüstkorosor után, amellyel kartársai nemrégén ajándékozták meg, hatalmas, kék-sárga szalaggal díszített ezüstserleget nyújtott át az ünnepeltnek, kérve a Gondviselést, hogy gazdagon áldja meg élete hátralevő éveit.

Molvay Ferenc a Pécsi Ipartestület nevében vett búcsút a távozó díszelnöktől azt a kívánságát fejezve ki, hogy még hosszú éveket az szemléhesse működésének eredményeit. Szerencsekívánatait fejezte ki Schmidt János elnöknek is, akit érdemes működés után ért kartársainak elismerése.

A lelkes tappsal fogadott felszólalás után Szöllőssy Ferenc szép szavakkal méltatta az ünnepeltet, majd Nagy György mondott köszönetet a pécsi vendéglősök nevében az elnököt ért kitüntetésért, utána Egyed Mihály buzdította kari összetartásra a megjelenteket.

Radócsay Imre rövid felszólalása után Schmidt János néhány szóval bekezesztette a meghittangulatú, ünnepélyes ülést, melynek résztvevői még sokáig maradtak együtt.

A Városok Szövetsége az idegenforgalomért

A Magyar Városok Országos Szövetségének az idegenforgalom fejlesztése érdekében indított akciói, amelyeknek sorában legutóbb körlevelet intéztek a vidéki városok polgármestereihez, hogy az egyes vidékeken levő és eddig még kellően ki nem használt idegenforgalmi lehetőségeket felkutassák és megfelelően gyümölcsöztessék. Értesülésünk szerint ez érdeklődő körlevelekre, illetőleg kérdőívekre már legtöbb városból megérkeztek a válaszok s azoknak feldolgozása gyors tempóban halad előre. Nagyjelentőségű konzekvenciák adódnak a válaszokból, mert számtalan olyan vidéki „idegenforgalmi attrakció” körvonalait lehet belőlük kihámozni, amelyeknek jelentőségét — éppen azért, mert benne élnek — maguk az illető városok vezetői nem értékelik kellőképpen. Annyi máris megállapítható a polgármesterek közléseiből, hogy idegenforgalmunk nagymértékű emelkedésére lehet számítani, ezeknek a lehetőségeknek kiaknázása esetén.

Különben pedig a Városok Szövetsége, amelynek keretében alig néhány héttel ezelőtt szervezték meg az ide-

METROPOLE SZALLODA **Modern, kényelmes, olcsó.** Palinás hírű konyha.

BUDAPEST, VII. RÁKÓCI UT 58. SZÁM

Cigányzene, Jazz-Band, Tánc.

Éttermek, vendégszobák fűtésére:

**2 aknás
Rekord kályha**

**1 aknás
Rekord kályha**
P 40.—től

HÉBER SÁNDOR
kályhegár

Budapest, Vilmos császár út 39.
(H. jós ucc+ sarok.) Tel: fon: 124—610.

genforgalmi szolgálatot, október 27-én bizottsági ülést tartott e problémák megvalósítására. Az ülésen elhatározott felterjesztést a Szövetség megküldötte a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek s a felterjesztéssel igen behatóan foglalkoznak az illetékes hivatalos szervek. Maga a felterjesztés is részben az értékes és érdekes idegenforgalmi lehetőségek felkutatásának szükségességével, módozataival foglalkozik, továbbá különböző közlekedésügyi könnyítéseket, a vízumok eltörlését, a Nemzeti Bank által zárolt idegen pengőkövetelések felhasználásának emelését, kövezeti váмок kérdéseinek országos rendezését kívánja, még pedig úgy, hogy a városok úthálózatának egységes fejlesztése központilag irányítható legyen. Tartalmazza a felterjesztés azt a kívánságot is, hogy a vidéki városokat idegenforgalmi kategóriákba sorozzák, mint kifejezetten idegenforgalmi városokat, idegenforgalmi szempontból figyelemre méltó és terápiai szempontból megfelelő gyógyhelyeket.

Ezeknek a problémáknak a megoldása nemcsak egyik igen jelentős nemzeti jövedelemforrássnak bővítésére és fejlesztésére ad alkalmat az idegenforgalom növelésével, hanem a vendéglátóipar és magánosok érdekeit fogja hathatósan előmozdítani, hanem intézmények felállítása és fejlesztése, utak, szállodák, fürdők és strandok létesítése által, mint munkaalkalom is rendkívüli jelentőségű.

E kérdések részletes megtárgyalására a szövetség november 16-án újabb megbeszélést tart, amelyen a kereskedelemügyi minisztérium és az Országos Idegenforgalmi Hivatal állásfoglalását és együttműködését is részletesen kifejti, illetve a szorosabb együttműködést körvonalazni fogják.

E híradáshoz még azt kívánjuk hozzáfűzni, hogy nemcsak városokban, de községekben is vannak „idegenforgalmi attrakciók” és csak helyeselni lehetne, ha azok is a tervbe vett propagandába felvétetnének.

Itt említjük meg, hogy a vidéki szállodák modernizálásának egyik hátrá-

nya a tőkehiány mellett az is, hogy abban az esetben, ha az átalakítás és modernizálás megtörtént, az adóhatóságok az adókat emelik. Az esetleges

feltételezett forgalom emelkedése és a hitelbe eszközölt átalakítás még nem jelenti a kereset gyarapodását és a vagyon növekedését.

Kik kapnak OTI öregségi-, rokkantsági-, özvegyeségi- vagy árvajáradékot

Annakidején már jelentettük, hogy az Országos Társadalombiztosító Intézet 1937 január 1-től öregségi járadékot folyósít. Öregségi járadékot igényelhet mindenki, akire 1929 január 1. óta legalább 200 heti járulékot kirottak és ha meghalt, özvegye és árvái is járadékot kapnak. Ezt a járadékot abban az esetben is fizeti az OTI, ha az elhalt tag már rokkant-, vagy öregségi állományban volt.

Az özvegy azonban csak akkor kap járadékot, ha 65. életévét betöltötte, vagy rokkant. Járadékot kaphat azonban az özvegy, ha egy évig táppénzes állományban volt, nem gyógyult meg és ha a biztosítottal legalább két évig együtt volt. A havifizetéses alkalmazott özvegye, tekintet nélkül életkorára és egészségügyi állapotára, megkapja a járadékot.

Árvajáradékot kap az az igényjogosult árva, aki 15. életévét még nem töltötte be. 17 éves koráig csak akkor kaphatja a járadékot, ha teljesen munkaképtelen, esetleg tanonc vagy iskolába jár. Havifizetése alkalmazott árvája 18. életkorig kaphatja az árvajáradékot. Árvajáradékot kap még az elhalt mostoha gyermeke és házasságon kívül született gyermeke is.

A rokkantsági vagy özvegyi járadékért jelentkező ipari biztosított munkás vagy munkásnő, az alapjáradékot és az utána kirótt tagsági díj 24 százalékát. Ide kell számítani azt a részt is, melyet a munkaadó fizet munkásai után. A havifizetéses alkalmazott (tisztviselő stb.) a 120 pengős alapdíjon kívül, az utána befizetett tagsági díjnak csak 19 százalékát kaphatja járadék címén.

A megrokkant vagy megöregedett biztosított a járadékon kívül 15. vagy 17., illetve ha magánalkalmazott, 18. éven aluli gyermeke is van, akkor 5 százalékos gyermekpótlékot is kap. Több gyermek esetén azonban ez a pótlék nem haladhatja meg az öregségi járadék 20 százalékát. Az özvegy annak az összegnek a felét kapja nyugdíj címén, amit a biztosított és megrokkant tag kapott, vagy kapott volna befizetett hetei után.

Árvajáradék kétféle is van. A félárva az elhunyt járadékának 15 százalékát, az egész árva pedig 30 százalékát kapja. De az özvegyi és árvajáradék összege nem lehet nagyobb annak az összegnek a 120 százalékánál, melyet az elhunyt tag járadék és gyermekpótlék címén összesen kapott.

Kell-e az asztaltársaságoknak hatóságilag láttamozott alapszabály?

Az 1922:XI. tc. 7. §-a azt mondja:

Bármely egyesület és mindennemű, bármely más néven szereplő polgári szervezet csak a belügyminiszter, illetőleg a belügyminiszterrel egyetértőleg a fennálló törvények értelmében arra illetékes más szakminiszter által láttamozott alapszabályok, szabályzatok, illetőleg szabályok alapján működhetnek.

*

Miután a törvény eme szakasza csak egyesületekről és a „bármely más néven szereplő szervezet” körülírást sokan az asztaltársaságokra nem vonatkoztatták, a m. kir. belügyminiszter 10.802/1923. szám alatt az összes hatóságokhoz a következő rendeletet intézte:

Felmerült konkrét esetből kifolyólag tudomásulvétel és miheztartás végett értesítem..., hogy mindazokat az úgy-

nevezett asztaltársaságokat, amelyek egyesületi szervezettel (tisztikarral) bírnak, vagy tagjaik részére jogokat és kötelezettségeket állapítanak meg, vagy végül, amelyek a tagok körén kívül a társadalomra is kiható, akár politikai, akár társadalmi, közművelődési, vagy jótékonyági célok elérésére irányulnak — még ha külön szervezettel és helyiséggel nem is bírnak —, egyesületeknek kell tekinteni, amelyekre nézve az 1922:XI. tc. 7—11. §-ai, valamint az egyesületi jo-

ABC-re OLCSÓN
ÚR I D I V A T. FEHÉRNEMŰ
KÖTÖTTÁRU, ALSÓRUHÁZAT

Székely nél
IV. VÁMHAZ KRT. 4

gok szabályozása tárgyában kibocsátott érvényben levő egyéb jogszabályok rendelkezései irányadóak.

E döntéssel az 1905. évi augusztus hó 15-én 11.793. B. M. sz. rendelet hatályát veszti.

Mi az asztaltársaság?

A Budapest székesfőváros tanácsa által kiadott „Egyesületi Jogszabályok” című művében az asztaltársaság fogalom baráti kört jelent, melyet a résztvevők azért alapítanak és tartanak fenn, hogy egymás iránt táplált baráti érzelmeiket ápolhassák. Kétségtelen, hogy ilyen értelemben vett asztaltársaság nem esik az egyesület fo-

galma alá. Mégis miután egyes asztaltársaságok e határon túlmenő tevékenységet kezdtek kifejteni, a belügyminiszter szükségesnek tartotta e kérdést rendezni. Erre vonatkoznak a közölt rendeletek, amelyekhez csak annyit jegyeztünk meg, hogy az 1922. XI. tc. 7. §-a az alapszabály nélkül társasággá való alakulás lehetőségét még erősebben korlátozta.

A fentiekből tehát kitűnik, hogy az asztaltársaságoknak (spóregyleteknek) azért kell hatóságilag láttamozott alapszabály, mert azt a törvény rendeli el és nem azért, amit felelőtlen rémhírterjesztők mondanak, hogy adót akarnak azokra kivetni.

Hány embernek ad kenyeret a szőlőgazdálkodás és hány munkást foglalkoztat a gyáripár

A magyar politikai közéletben időnként szelnek eresztnek egy-egy gazdasági vonatkozású hamis tényállítást, amit aztán annyszor ismételnék és oly különböző helyeken, hogy a valótlanoságot végül mindenki „közhitelességű” ténynek ismeri el.

Újabb időben komoly közéleti emberektől is gyakran hallottuk emlegetni, hogy a bortermelés és a szőlőgazdálkodás Magyarországon több embernek ad kenyeret, mint az ipar.

A bortermelési érdekelttség is elég sűrűn hivatkozott arra, hogy a bortermelés egymillió embernek biztosítja a kenyeret, emnélfogva ez olyan művelési ág, amelynek érdekében az államnak is minden kívánságát teljesíteni kell. Sokszor hallottuk, hogy egymillió ember megélhetése fontosabb, mint 20–30 ezer italmérője. A bortermelői kimérések szükségességét is sokszor ezzel az érveléssel támogatják.

Ez azonban nem igaz. Mindenki átérzi, senki egy pillanatig sem vonja kétségbe szőlő- és bortermelésünk igen nagy gazdasági és szociális jelentőségét és belátja azt is, hogy országos érdek a világhírű és díesőséges multú magyar bortermelés boldogulásának minden eszközzel való előmozdítása. De éppen ezért semmi szükség arra, hogy a szőlőgazdák politikai barátai kongó frázisokat és igazságnak meg nem felelő állításokkal bizonyítsák a hazai szőlőgazdálkodás nagy fontosságát, amivel különben a magyar közélet minden tényezője mindig is tisztában volt.

A Pester Lloydban igen érdekes vita volt arról, hogy voltaképpen mennyi munkást foglalkoztat a szőlőművelés és a gyáripár.

Ezeknek a frázisoknak teljesen üres voltát bizonyítja be dr. Fenyő István, a Gyáripárosok Szövetségének fogalmazója, szembeállítván egymással a gyáripári termelésre és a bortermelésre vonatkozó statisztikai adatokat.

Ezek szerint ha elfogadjuk azt, hogy a szőlőtermelés 120–150 ezer munkást foglalkoztat évi 36 millió munkanap-

pal, úgy 150 pengősz napszám mellett a kifizetett munkabér összege 54 millió pengő volna. Ilyenformán a hazai bortermelés, a napszamosok családtagjait beleszámítva, 350 ezer embernek adna kenyeret. A gyáripár 360 ezer munkást foglalkoztatott az idén 80 millió munkanappal. A kifizetésre kerülő munkabérek összege körülbelül félmilliárd pengő, a munkások és az általuk eltartottak száma pedig 800 ezer. (Ebben a számban a bányáiparban alkalmazottak és eltartottak nincsenek benne.) Még két számadat. A gyáripári termelés bruttó értéke mult esztendőben elérte a 2700 millió pengőt. A bortermelés értéke 1936-ban 74 millió pengő volt.

Dr. Fenyő azután hivatalos statisztikai adatokkal igazolta, hogy a szőlőművelésnél koránt sincs egymillió munkás foglalkoztatva, hanem legfeljebb 150 ezer.

Takarításhoz háztartási cikkek

csak

BÁRDI-nál

Rákóczi út 1., Rákóczi út 50.
Lipót körút 22.

Csak Halász kabátot, ruhát viseljük!

Nívója magas! Ára alacsony!

HALÁSZ DEZSŐ

női divatháza. Rákóczi út 54.

Alapítva: 1836. Centennárium: 1936.

KOSSUCH JÁNOS

Budapest, IX. Vámház körút 5. sz.
Telefon: 387-111.

Üveg-, porcellán- és tűzállóedények, mindennemű vendéglői és szállodai edény. Disztyárgyak, üveg- és porcellánkészletek. Üzleti tálak. Ajkai üvegyárának budapesti főlerakata. Védjegy: „Magyar Kristály”. ABC tag.

Két levél az italmérési jogról

Szerkesztőségünkbe két levél érkezett, az elsőt egy fővárosi vendéglős küldte, a másodikat pedig egy budapesti „italmérő”, aki elfelejtette nevét aláírni.

Terjedelmüknél fogva a leveleket csak rövidítve közöljük.

Az egyik levélben annak írója hivatkozik legutóbbi lapszámunkban közölt miskolci tudósításra, amely szerint valahol az a gondolat merült fel, hogy a koresmárosipart meg kell szüntetni és a koresmárosok üzletkörét át kell adni a termelői kimérőknek.

A levélíró kartárs fel van háborodva, hogy ilyen terv felmerülhetett. Aki ilyen tervvel foglalkozik, az egész ipart akarja tönkretenni. Tönkre kívánja tenni a koresmárosokat és a vendéglősöket is, utóbbiakat koszházakká akarja átalakítani. Tiltakozik ezen törekvés ellen. Körzetében vele együtt — írja — három vendéglős van, egy söntés és négy koresma, mindegyiknek megvolt a megélhetése; mióta odajött négy termelői kimérés, azóta aztán mind a nyolc hivatásos italmérő csak vegetál, a gyengébb kezekben levő üzletek folyton eladók s a régiék pedig éppen csak hogy felszínen tudjuk magunkat tartani. S a fővárosban így van ez mindenütt.

Ezen káros terv megvalósítása ellen mozgalmat kíván indítani és ehhez lapunk támogatását előre kéri.

A levélíró megnyugtatójuk: lapunk és az Országos Szövetség minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel szembe fog szállni az ellen, hogy az említett terv kivitelre kerüljön. Nem tudjuk, hogy van-e ilyen terv, mi is hallottunk arról, hogy a kifőzőipar szabályozása ügyében az ipartestület annak a kívánságának adott hangot, hogy a koresmaipar üzletkörét ruházzák át a termelői kimérőkre.

A termelői kiméréseket koresmákká átminősíteni és ebbe beleegyezni, egyenlő volna a vendéglős és koresmárosipar öngyilkosságával.

Ipari és egzisztenciális érdek a termelői kimérések teljes megszüntetése, nem pedig megrögzítése és azok üzletkörének kibővítése. Szerencsétlen idea: a meglévő koresmákat megszüntetni akarni és helyettük újabb koresmákat létesíteni, kisebb teherviseléssel. Hogy milyen károsak az italmérő iparra a termelői kimérések, lapunk más helyen a miskolciak panaszában olvasható.

A másik levél arról szól, hogy az Italmérők Ipartársulata most azt a kívánságot terjesztette elő, hogy változtassák meg az italmérési törvényt olyképp, hogy egy személy több italmérési engedélyt is kaphasson. Az ipartársulatnak kívánsága egy néhány tőkeeros italmérő érdeke lehet, de semmiesetre sem ipari közérdek. Mert mit akarnak ezzel a kívánsággal el-

érni? Sok kisebb, önálló egzisztenciát megsemmisíteni és kapitalista kezekben tömöríteni az italmérsi engedélyeket. Az államnak is az az érdeke, hogy minél több önálló egzisztencia legyen és ne függő viszonyban levő jobbágyok. Aki kapitalista az italmérsi üzletekben, az örüljön annak, hogy gond nélkül vezetheti üzletét, vagyongan évről-évre gyarapszik, ne törjön mások megélhetésére. A háború előtt egyes nagyobb cégeknek 40–50 italmérsi üzletük volt, az új italmérsi törvény, hála Isten, ezt megszüntette. Ezt

most már nem lehet visszacsinálni, de az italmérők 98 százaléka ezt nem is akarja. Itt igen kilátszik a lólab. Azért, mert valaki gazdag, sok pénze és bérháza vannak, még nem jöveim, hogy mások elől elvegye az önállósítási lehetőséget. Mert jöhet esetleg az az idő, mikor azt fogják mondani, X. Y. gazdag ember, annak megélhetését a vagyona biztosítja, attól el kell vonni az italmérsi engedélyt és olyanra kell azt adni, akinek erre szüksége van. Nem jó a tüzzel játszani!

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Az Országos Szövetség és a Budapesti Korcsmárosok Szakosztályának helyisége: Budapest, VI. Csengery uca 51. szám. I. 7. Telefon: 118-898.

*
Jogi tanácsal tagoknak ingyen szolgál: Dr. Stéger Béla ügyész. Budapest, IX. Ferenc körút 57. szám. Telefon: 137-988.

Hivatalos órák: hétköznap délelőtt 9–4-ig. A hivatalos órák alatt a tagok minden szakipari ügyben díjmentesen kapnak felvilágosítást a Szövetség irodájában. Vidéki megkereséseknél válaszbélyeg feltétlen csatolandó.

A táncrendeletek.

Szövetségünkhöz elég sűrűn fordulnak azokkal a kérelemmel, hogy a különböző táncrendeleteket küldjük meg. Elnökségünk most intézkedett, hogy az eddig megjelent és érvényben levő táncrendeletek újból leközzöltsenek és így a vidéki elnökségeknek e rendeletek mindenkor rendelkezésre álljanak. Kérjük tehát az ipartársulati (szakosztályi) elnökségeket, hogy e lappéldányokat, amelyekben a rendeletek megjelentek, irattárunkba tegyék el, hogy szükség esetén kéznél legyenek.

206.000/1926. B. M. sz. körrendelete.

Az ügynevezett rögtönzött táncok engedélyezése.

Minden ügynevezett „rögtönzött” tánca eddig kiadott rendőrhatalósági engedély, amennyiben annak hatálya előbb meg nem szűnik, 1927. évi február hó 1-én hatályát veszti.

Jelen rendelet életbelépésétől kezdve az ügynevezett „rögtönzött” tánc engedélyezésének feltételeit a következőkben állapítom meg:

A szóban levő táncot csak városokban és a belügyminiszter által évről-évre megállapított számon belül szabad engedélyezni.

Ilyen engedélyt egyedül a jelentősebb idegenforgalmat lebonyolító szál-

lodáknak lehet kiadni, de csak abban az esetben, ha a tánc céljaira olyan helyiség áll rendelkezésre, amely általános rendészeti és tűzrendészeti szempontból nem esik kifogás alá.

Az engedély kiadása az illetékes elsőfokú rendőri hatóság (rendőrkapitány, Budapestben a főkapitány) hatáskörébe tartozik, amelynek véghatározata ellen a felettes rendőrhatalóságokhoz fokozatos fellebbevitelnek van helye. Végsőfokon a belügyminiszter dönt.

Az ilyen „rögtönzött” táncokon csak 18 éven felüli egyének vehetnek részt.

A tánc d. u. 5 órától 1/8 óráig és este 9 órától éjfél 12 óráig tartható. Ezen táncok rendőri ellenőrzés alatt állanak.

Ilyen tánchelyeken szerződéses (hivatásos) táncosok és táncosnők nem alkalmazhatók.

Ezen rendelet alapján kiadott engedélyek táncoktatásra fel nem használhatók. (1927. I. 7.)

107.475/1927. B. M. szám.

A rögtönzött táncok szabályozása

tárgyában kiadott 206.000/1926. B. M. számú körrendelet 2) kiegészítésül a következőket rendelem:

Egyesületek és klubok — amennyiben erre az alapszabályok módját nyújtanak — egyesületi helyiségükben „rögtönzött” táncot szintén rendezhetnek, de csak belépti díj, illetőleg ehelyett burkolt cím alatt szedett részvételi díj nélkül és kizárólag tagjaik és azok legközelebbi hozzátartozói részére. Ezek a táncok nem esnek rendőri engedélyezés alá.

Amennyiben az egyesület vagy klub olyan táncot kíván rendezni, amelynek alkalmával bármilyen díjat szednek, vagy az egyesület, illetve a klub tagjain és azok legközelebbi hozzátartozóin kívül más vendégek is részt vehetnek, a tánc a 64.573/1901. B. M. sz. körrendelet rendelkezései alapján rendőrhatalósági engedélyezés alá esik. — (1937. II. 9.)

Szép abroszok, szalvéták
Edénytörlek, konyharuhák stb.
Függöny és bútorkartonok
új mintákkal

KLEIN ANTAL
divatházában, VII. Király u. 49.
olcsón vásárolhatók.

Fellner Béla t.u.v.

Első belvárosi szállodalai, vendéglői és kávéházi személyzeteket
követítő Iroda
Budapest, IV., Molnár uca 3.
Telefon: 1-814-01.

URAK!

jól ruházodnak

REISZ

R U H A H Á Z Á B A N
BUDAPEST, RÁKÓCZI ÚT 19.
(Uránia mellett)

**Kecskeméti
Mintapince és
Kereskedelmi kft.
KECSKEMÉT, SZÉCHENYI UCCA 2.**

Miniszteri rendelet a tanoncok megkivánt iskolai előképzettségéről.

Az iparügyi miniszter 41.854/1936. sz. alatt a tanoncok iskolai előképzettségére vonatkozó rendelkezések értelmezése tárgyában valamennyi másodfokú iparhatóságnak a következő rendeletet adta ki:

A tanoncok iskolai előképzettségére vonatkozó rendelkezések értelmezése tekintetében felmerült kétségek eloszlátása céljából — úgy is mint a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbízott miniszter — tájékoztatásul és az elsőfokú iparhatóságok megfelelő utatitása végett az 1922.XII. törvényeknek az 1936.VII. tc. 20. §-ának második bekezdésével módosított 84. §-a helyes értelmezése tekintetében az alábbiakat közlöm:

Azokban az iparokban, amelyekben az iparügyi, illetőleg a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter magasabb fokú iskolai előképzettséget nem ír elő, tanoncul csak oly egyén alkalmazható, aki legalább az elemi népiskola hatodik osztályát sikerrel elvégezte. Alkalmazható tehát az is, aki valamely középiskola vagy polgári iskola második osztályát végezte sikerrel el. Azt azonban, aki az előző bekezdésben említett követelménynek megfelelni nem tud, aki tehát az elemi népiskola hatodik osztályát sem végezte el, hanem ennél kevesebb iskolai végzettsége van (pl. csak az elemi népiskola negyedik vagy ötödik osztályát végezte el), vagy pedig egyáltalán nincs iskolai végzettsége, tanoncul alkalmazni csak abban

Ne felejtse el az előfizetési díjat beküldeni!

az esetben lehet, ha erre az iparhatóság (az ipartestület) az engedélyt — az 1922-XII. tc. 84. §-ának második bekezdése értelmében — csak méltánylást érdemlő rendkívüli esetekben adhatja meg. Ilyen méltánylást érdemlő rendkívüli eset például az, ha a tanoncul szerződni kívánó egyént nem lehet okolni amiatt, hogy az előírt követelménynek (legalább az elemi népiskola hatodik osztályának elvégzése) megfelelni nem tud. Az engedély megadásán azonban nem feltétele az, hogy a tanonc az elemi népiskola ötödik osztályát elvégezte legyen. Ilyen ma-

gyarázatra semmi alap sincs.

A 765—5—6/1930. V. K. M. számú rendelet, amely arról szól, miként történjék annak megállapítása, hogy a szerződetni kívánt egyén az írás, olvasás és számolás elemi ismereteivel rendelkezik-e, többé nem alkalmazható, mert ezeknek az ismereteknek igazolása ma már nem elegendő ahhoz, hogy a tanonc külön engedély nélkül szerződhet legyen, a külön engedély pedig megadható, tekintet nélkül arra, hogy az említett ismeretek megvannak-e.

Budapest, 1937. évi október hó 12-én.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Menü.*)

Az utóbbi évtizedekben elharapódzott idegen szavak között a legelterjedtebbek egyike a menü szó. Ott van minden fővárosi vagy vidéki vendéglő étlapján, ott van a vendéglői vagy fogadói hirdetésekben, de előszóban is sűrűen, sőt kizárólagosan használják, én legalább még nem hallottam helyette más szót használni. A háború előtt, amikor Magyarországon általában csak étlap szerint lehetett a vendéglőkben étkezni, ez a szó: „étrend” jelentéssel, csak mint aránylag keveset használt idegen szó forgott. A háború alatt s az azt követő években csaknem minden rendű vendéglő áttért arra a nyugati országokban már régen általános rendszerre, hogy szabott áron ad meghatározott étrendű ebédet vagy vacsorát. Ezzel a rendszerrel a menü szó (fr. menu részletezés: étrend) rohamos általánosan használt jövevényszóvá honosodott. Pedig terjeszkedése elején már megpróbálták éppen hatáságaink megfelelő magyar szóval helyettesíteni, s csak vendéglőseink meg közönségünk nemtörődömségén múltott, hogy ez nem tudott gyökeret verni. A Budapesti Hírlap 1916 okt. 26-i száma közli ugyanis a székesfőváros egy rendeletét, mely a vendéglők üzemének szabályozásáról szól, s ebben menü-rendszer helyett mindenütt teríték-rendszerrel találunk. Ez a teríték szó más kapcsolatban is sikerrel használható az idegen helyett, így menü-árak: teríték-árak, ebéd- vagy vacsora-menü-éni vagy rendelni: teríték-ebédet vagy teríték-vacsorát e. v. r.; menüt enni: teríték szerint enni. me-nüben: teríték szerint stb. Legfőbb az lehetne ez ellen a kifejezés ellen felhozni, hogy a teríték szó már le van foglalva a francia couvert egyenértékűsül, egyes vendéglőkben ugyanis az étel- és italárakon kívül külön fel szoktak számítani egy kisebb összeget „teríték” címen, azaz az edény, evőeszköz, asztalkendő stb. használata fejében. Ez a különben is helytelen és idegenforgalmi szempontból föltétlenül káros szokás azonban nálunk szeren-

csére elég ritka, s ha a teríték szónak menü értelemben való használata esetleg hozzájárulna teljes kiszorításához, azzal mindenki csak nyerne, a magyar nyelv, a közönség, sőt végeredményben a vendéglősipar is. **bg.**

Az év utolsó előtti hónapjában

felkérjük azokat az előfizetőinket, akik az előfizetési díjat még nem küldték be, szíveskedjenek a postán küldött kimutatásban feltüntetett összeget az ahhoz csatolt befizetési lapon sürgősen kiadóhivatalunknak beküldeni.

Miért nem tudnak falun főzni?

A napokban olvashattuk, hogy Vas vármegye megbizottsági ülésén szóba hozták, hogy a falusi lakosság egyoldalú táplálkozása hátrányosan befolyásolja a lakosság egészségi állapotát és a fiatal és serdülő korban levők elcsenevésesednek. A belügyminiszter ennelfogva a zöldkereszt-mozgalommal kapcsolatban nöket fog a megyébe küldeni, amelyek a falusi asszonyokat a főzés tudományába fogják beavatni. Ezelőtt 15—20 évvel kigondolt volna arra, hogy a falusi asszonynevet főzni kelljen tanítani?! Minden polgár- és munkás-asszony változatos, becsületes étellel tudott főzni. Mert régebben úgy volt, hogy a falusi lányok, a szegényebb, nincstelenek, a városba mentek szolgálni, éveket töltöttek ott és így megtanulták a háztartással járó összes munkákat a főzéssel együtt. A jobbmódúak leányai pedig a mezei munka befejezte után a tavaszig helyezkedtek el városokban s amellett, hogy a téli közt mellett a „ruhára valót” is megkeresték, némi jártasságot tulajdonítottak el a főzés művészetéből, amit azután otthon is gyakoroltak. A legegyszerűbb parasztházakban ettünk már legfinomabb paprikásleveseket, rizsfelfújtat, pompás krémes mártással, de még pehelykönnyű kávéfelfújtat is. Az új generáció most egészerre arra eszmél, hogy nem tud főzni. Nem csodáljuk. Ha ma a városba „szolgálni” jön egy falusi lány, a teavíz és kávéfőzésen kívül nem lát semmit. A háztartásokban, a legtöbb háziasszony lustasága miatt és azért, hogy az undok kártyaszervenvényének

50 ÉVE ISMERIK ÉS ELISMERIK

Herczeg és Fodor

BUDAPEST VII. THÖKÖLY ÚT 24.

textil- és divatházat

jobban hódolhasson, az étkezdeből vagy kifőzdeből hozhatja a „házi kosztot”, egy menü két szemlére, mert a nagysága azt állítja, hogy igen kis értékű és untig elég nekik kétszemélyenként egy menü. Igaz, hogy ez a koszt nem elég, de ha jó helye van a háztartási alkalmazottnak, kenyérral pótolhatja, rossz helyen még azzal sem — hacsak saját pénzéből nem vesz magának valamit. Hát akkor hol tanuljanak meg ezek a falusi lányok főzni? Régebben a télire eltett gyümölcs, paradicsom, uborka, paprika, zöldbab, befőtt és sok más díszítette a „spájzt”, a megtelt spájz a gazdasszony büszkesége volt, ma a legtöbb helyen sívár képet mutat az éléskamra, szenyves ruhák, eltört sítalpak, elkopott cirokseprűk és hasonló lim-lomokat látni abban — amire a háziasszony bizony egy cseppet sem lehet büszke, ahelyett van bridzspartija, koktélpártija és a jó Isten tudja még, milyen sok más haszontalan szórakozása. Nem szomorú az, hogy most a nép egészsége érdekében az államnak kell beavatkozni a falusi háztartásokba és az állam költségén kell megtanítani a menyecskeket és leányokat, hogy változatosan, izletesen, gazdaságosan tudjanak főzni. Szégyen ez a családirtó úri-osztályra is.

Pontos adófizetők 2% jutalmat kapnak

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a vonatkozó pénzügyminiszteri rendelet értelmében 2%-nak megfelelő kamatterítést kapnak a folyó évre előírt adóösszegeből mindazok az adófizetők, kik az előző évről fennálló és a folyó évre előírt adójukat a legkésőbb 1937 november hó 15-ig befizetik. Az adófizető kívánására a 2%-nak megfelelő összeget a még befizetendő adóösszegeből le lehet vonni. Aki a teljes adóösszeget fizeti, annak az adóhatóság a 2%-nak megfelelő összeget az 1938. évi számlára elővezeti. Kamatterítésre annak is joga van, aki adóját havi részletekben fizette. Ez esetben a kedvezmény elnyerésének feltétele az, hogy október 15-ig bezárólag a tizedik havi részletet az adózó lefizesse, még a 11. és 12. órá szülő adó összegét természetesen november 15-ig ki kell egyenlíteni.

Olvasóink szíves figyelmét felhívjuk lapunk mai számában, a 6. oldalon megjelent **Herczeg és Fodor** 50 éve fennálló női konfekciós cég hirdetésére. Ha olcsón és izlésesen akar öltözködni, úgy feltétlenül keresse fel a fenti céget.

* Megjelent a „Magyarosan” nyelv-művelő folyóiratban.

Képesített iparra alakuló társaságban a képesített tag egész nevét kell kiírni.

Az iparügyi miniszter 7914/1937. sz. a. kelt rendeletében úgy döntött, hogy ipart űző közkereseti társaság csak olyan nevet használhat, amelyben az üzletvezetésre jogosított képesítéssel rendelkező tag családi és utóneve bent foglaltatik.

Harminczéves főpincéri jubileum.

Szép ünnepség keretében ünnepelte a pécsi pincértársadalom Schmidt Jánost, a Pannónia népszerű főpincérét, aki most töltötte be működésének 30. évét. Az ünnepsélen az étterem vendégei is résztvettek. — Itt említjük meg, hogy ritka ünnepségre készül a pécsi pincérek egyesülete. Száz évvel ezelőtt alapították és azóta szakadatlanul tevékenykedik az egyesület. Az egyesület a jövő évben tartja meg a jubileumi ünnepséget, amelyre az ország összes pincéregyesületeit meghívja.

Halálozás.

Riegelmann András budapesti koreszmáros súlyos csapás érte, neje gyermekágyban orvosi műtét után hirtelen elhunyt, az újszülött élve maradt. Nagy részvételt temették.

Eredmény. Az alanti cégnek lapunkban közölt hírdetése révén vendőkre megnagyobbodott. Ez igazolja olvasóink megelégedését, hogy abrosz, lepedő, vászon és egyéb textilárakat gyári áron számítja. Mintáit kívánatra utazójával bárhol bemutatattja vételkényszer nélkül. Blau Jenő cég, Budapest, V. gróf Tisza István ucca 11. sz.

TUDNIVALÓK A PINCEGAZDASÁGRÓL

Boroshordók külső mázolásá.

Boroshordóinknál, különösen nedves pincékben gyakran tapasztaljuk, hogy azok penészgomba képződése folytán igen gyorsan tönkremennek. Ennek egyedüli ellenszere az, hogy a hordókat kívülről oly mázzal vonjuk be, amely a penészgombák képződését lehetetlenné teszi s e célra a boraxoldat a legalkalmasabb. A boraxoldat használata által a hordók fájának likessége nem szenved; tehát alkalmasak maradnak fiatalabb borok befogadására is. A likacsosságot eltömő mázat olyan hordókhoz, amelyekben a boroknak még érni kell, használunk már csak azért sem szabad, mert elzárja a levegő behatolását s a bor tovább fejlődni nem tud. Ellenben érett borok hordóit lehetőleg olyan mázzal lássuk el, amely a likacsokat is teljesen betömi, mert a behatoló levegő az ilyen borokra csak ártalmas. Az olyan hordóban, melynek likacsai nyitva vannak, a bor folytonos párolgásnak van kitéve s folyton fel kell tölteni, míg ha a likacsok el vannak tömve, az elpárolgás majdnem lehetetlen és csak

ritkán szorult feltöltésre. Igen kitűnő ilyenféle mázat ad a mintegy 120° C-ra hevített parafin. A vele bekent donga olyan, mintha zsírral volna bekenve. Parafin helyett lenmagolajat tisztán s lenolajkencével keverve is használhatunk. Ilyenkor azonban 2—3

szor egymásután kell mázolni, ha a kence közé cirkefehéret vagy okkert keverünk, akkor a donga elveszti természetes színét s ha akkor az abroncsokat aszfalttal kenjük be, ami azokat rozsdá ellen kitűnően védi, a hordók színe igen tetszetős lesz.

Hordóméreték:

1 hl-es hordó hosszúsága	60 cm,	szélessége	60 cm
2 hl-es hordó hosszúsága	80 cm,	szélessége	73 cm
5 hl-es hordó hosszúsága	100 cm,	szélessége	90 cm
10 hl-es hordó hosszúsága	128 cm,	szélessége	114 cm
20 hl-es hordó hosszúsága	190 cm,	szélessége	165 cm
50 hl-es hordó hosszúsága	220 cm,	szélessége	180 cm
100 hl-es hordó hosszúsága	280 cm,	szélessége	360 cm
500 hl-es hordó hosszúsága	460 cm,	szélessége	360 cm

Üres hordók súlya:

1 kb 1 hl-es hordó súlya üresen	110—140 kg
1 kb 2 hl-es hordó súlya üresen	38—47 kg
1 kb 1½ hl-es hordó súlya üresen	30—40 kg
1 kb 1 hl-es hordó súlya üresen	25—31 kg
1 kb ½ hl-es hordó súlya üresen	13—20 kg

A borok fejtése.

A legtöbb borbetegség részint szüretkor elkövetkezett hibákból, azután a rendetlenül, vagy ritkán eszközölt fejtések elmulasztásából ered; oly pincében, melyben szürettől kezdve a palackozásig minden munkát idejében és előírás szerint végeznek és amellet mindig tisztá edényeket és szerszámokat használnak, a hordók színültig való megteltségéről legalább 8—10 napban gondoskodnak, a borbetegség mindvégig ismeretlen fogalom marad.

A seprő keveréke minden tisztálanságnak, piszoknak, földnek, mely a fürtökkel együtt borsajtó alá került, azonkívül borkó, farostok, különféle természetű élő és holt erjesztőanyagok, vonatanyag és más, még teljesen meg nem állapított anyagok képezik alkotórészeit. A pincekezelés legfontosabb munkája az új bort, mely elvázósokra ügyis igen hajlandó, ezen idegen anyagoktól mielőbb megszabadítani. Azért a fejtés egyáltalán, de főleg az első fejtés, a jó bornak alapvető munkája.

Vegyészeti kísérletek kimutatták, hogy minden bor akkor lesz legtartósabb, ha sikerül azt közvetlenül az erjedés befejezte után lefejtetni. Ha a bort a zajos erjedés lefolyása után, mielőtt a lassú (utó-) erjedés be volna fejezve, lefejtjük, úgy az első hordóban a seprő legnagyobb része visszamarad, míg viszont a második hordóban még képződik elegendő szénsav, hogy a bor azzal telítessék. Itt már a seprő sokkal vékonyabb rétegben csapódik le és ily állapotban bomlásnak kevésbé van kitéve és kevésbé kell félni azon veszélytől, hogy hőváltozások következtében a seprő egyes részei ismét felszálljanak.

Borok, melyek soká maradnak a seprőn, gyakran nyálkássákká, zavarosokká, kellemetlen ízűekké válnak, mely hibákat néha csak hosszabb kezelés után lehet eltüntetni. Gyakran oly bor, mely különben a levegővel való érintkezés folytán soha meg nem

feketedett volna, ezen rossz tulajdonságot a seprőn való hosszas fekvés folytán elnyerheti. Ugyanis ezen megfekedésre a savhiány teszi a bort hajlandóvá; már pedig a hosszas seprőn való fekvésének az a hatása, hogy a borkó és a szabad savak nagy része a színorból a seprőbe vándorol át és így az ily savban elszegényedett bornál a vas és cseresav legesekelebb jelenléte is előidézheti a fekete színt.

Ugyanez áll a virágosodásról is. Adig, míg az erjedés tart, szintén képződnek a seprőből bomlási anyagok, melyek azonban az erjesztő gombáknak táplálékul szolgálván, elfogyasztatnak, az erjedés befejezte után azonban ezen bomlási anyagok a borban maradnak oldott állapotban és így borvirág vagy más betegségi baktériumoknak esnek zsákmanyul.

(Folytatjuk).

Vendéglőkben, korcsmákban és kávéházakban szükséges plakátok

Az új bortörvény kivonatának kifüggesztése nem kötelező!

drbja fill.	
Ötnyelvű százalék-plakát nagy..	—30
Ötnyelvű százalék-plakát kicsi..	—12
A koreszmai hitel eltörlesztéséről szóló plakát	—60
Dohányozni tilos! Tánchelyiségbe kötelező	—40
A sütemények fogdosása	—30
Fiatalkorúak szeszitalmáról (1927. évi XXXIII. te.) szóló plakát	—40
Éneklés, lármázás tilos	—25
Padlóra köpni tilos	—25
Káromkodni tilos	—40
Kutyákat behozni tilos	—25
Vidéké db-ként 10 fill. portóval több.	
Megrendelhető kiadóhivatalunkban	
Budapest, VI. Csengery ucca 51. I. e. 7.	

A Fogaadó-Magyar
Vendéglős
állandó melléklete

A KORCSMÁROS

Akorcsmai érdek-
kei képviselő
szaklap

BORPIAC

A szeszfordék 1,2 filléres áron vásárolnak. Öröknyben lefejtve 16-17 fillérré kelt az új bor. Cegléden a borok 11-13 szeszfokosak és jól kiforrottak, paraszborok ára 1, zöldfehér urasági 1,2-1,5 fillér között mozog. Nyárapátiban újborkot 1,2-1,3 filléres áron vásárolták vendéglősök. Szekszárdon vendéglősök 25-30 filléres árakon kisebb tételeket vásároltak. Balatonfüreden prima minőségű édes borokat keresik 47-60 filléres áron literenként. Egyszerben mintegy 25-30 ezer hl óbor áll eladatlanul. Hevesen jobb esemegeborkért a vevők 1,9-2 fillért is megadtak Mall-fokonként. Tolnán leginkább a zöld-fehérbort keresik, amelyért szívesen adnak 20-25 fillért.

Egy pengő a sósmandula
maximális ára.

A Múrosos Mulatók Szövetsége értesítette a pesti lakótulajdonosokat, hogy a főktitány rendeletére az áraknak a jövőben fel kell tüntetnie a teríték árát. Egyben közli, hogy a sósmandula árát a főkapitány egy pengőben állapította meg. Az ármáximális intézkedés idegenforgalmi okokból történt.

ÜZLETI HIREK

Budapest. Rezső Jenő, a Svábhegy szálló volt főpincére, legutóbb pedig az Erzsébet kiosk üzletvezetője megvette Kőbányán a Szent László tér sarkán levő Grand éttermet, amelyet átalakítva és újonnan berendezve e hó 6-án ünnepélyesen megnyitotta.

Garab Emil kőbányai vendéglős megvette a VI. Hungária közepkörút 66. szám alatti vendéglőt és azt megnagyobbítva, újonnan berendezve mult hóban megnyitotta.

Ujpest. Brányá János főpincér megvette a Váci út 28. szám alatti Fischer-féle vendéglőt. Brányá az üzletet modernizálva október hó 1-én ünnepélyesen megnyitotta.

Nyiregyháza. A város tulajdonát képező „Korona” szálloda bérletét pályázat útján elnyerte dr. Rónay Endre püspökladányi szállodás.

HELYVÁLTOZÁS. Szkokari Sámuel a szegedi Proféta étteremben a főpincéri állást foglalta el.

A Kristály-víz

forgalombahozza a Szent Lukács
Gyógyfürdő Kristálykút vállalata
Telefon: 156-080.

SCHWARTZ JÓZSEF

műorás és ékszerész
V. BÁLVÁNY UCCA 21. SZÁM
(Arany János ucca sarok)
Telefon: 114-128.

Nagy raktár a legjobb márkás svajci órákban, a legmodernebb ékszerekben és ezüstárakban.
A. B. C. kedvezmény.

Nagykörös város főterén a jelenlegi úgynevezett Központi Szálloda épülete, amelyben szálloda, étterem és kávéházi helyiségek vannak, 1938 május hó 1-től kezdve bérbe kiadó. Értekezni lehet dr. Révész Ernő nagykörös ügyvéddel.

„KRONOSZ”

óra- és ékszerkereskedelmi rt.

Cégünk törekvése: Az árut a gyártól közvetítő nélkül olesón és elsőrangú kivitelben a vevőhöz juttatni. Dús választék mindenmű óra és ékszertergyakban.

Elsőrangú órajavitóműhely.

ABC-kedvezmény.

világhírű svajci óragyár vezérképviseelője és gyári lakata.
Budapest, IV. Eskü út 3. félem.
Telefon: 189-214.

Kölcson

adunk alkalmakra széket, asztalt, üveg- és porcellánárut stb. fillérekért. Használt biliárdok, sörkimerők, alpacca-evőeszközök, kerti bútorok, kuglizó felszerelések legolesőbban. — Ujjonnan engedélyezett fém ürmértékek. —

FRIED Zsigmond és Fia

VI, KIRÁLY UCCA 44. TELEFON: 1-291-34.

MEGYEI SZÉKHELYEN

a város épületében levő söntés, étterem és kávéház teljes felszereléssel átadó. Érdeklődni lehet: Bujdosó Istvánnál, Sátoraljaújhely.

Eladó kávéház házzal együtt

Maglódon, egy 242 □-öles területen fekvő ház kerttel és gyümölcsösrel, amelyben teljesen berendezett kávéház van, nyugalmabonulás miatt eladó. Az üzlet egy szorgalmas családnak gondtalan megélhetést biztosít. Négy-ötzer pengővel átvehető. Értekezni lehet a tulajdonossal: özv. Poltzárik Edéné, Maglód, Wodiáner ucca 15. sz., vagy Fekete Gyula úrral Budanest, VII. Baross tér 12. sz.

ÉRZÉKENY, FAJÓS LÁBAKRA

készíték orvosok által elismert, új-telalmányú prima varrott **gyögcipőket, lúdtalp, fagyás, izadás, tyúkszem, bőrkeményedések** ellen, garancia mellett a legújabb fazonban és színben 30.— pengőtől, precíz lúdtalpbetéteket készítenek és raktáron tartok.
NYÁRY JÁNOS gyögcipész,
BUDAPEST, VI, SZONDY U. 25. TEL: 121-129.
Címet kérem megőrizni.
Kérjen ismertetőt. — Ingyen lábátváltgátás.

KREIBICH-IRODA

Az ország legnagyobb és legrégebb szállodai, vendéglői és kávéházi főpincéri és az összes személyzet, valamint konyhaszemélyzet elhelyező irodája
Alapítva 1895. évben.

Cím: BUDAPEST,
IV, MOLNÁR UCCA 12. SZÁM
Telefon: 185-466.

Borpalota Rt.

Budapest, VI., Király u. 26.
Telefonszámok: 1-140-44 és 1-184-64.

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

Egy kitünően bevált poloska- és rovarirtószer a
VILÁGPURITÁS,

amely nem büzik, nem piszkít, nem hagy foltot, nem ártalmas emberre és berendezésre, ellenben radikálisan elpusztít minden poloskát, csótánt, svábhogart stb. Ez az olesó és hatásos szer kapható minden jobb áztartási üzletben kimérve és egyenylcadostól egyliteres palackokban is. Megrendelő a VILÁGPURITÁS gyár és vezérképviseleténél Vac, Szent István tér 12.

Asztaltársaságok (spóregyletek) alapszabályai,

amelyek belügyminiszterileg már láttamozott hasonló alapszabályok után készültek,

kiadóhivatalunkban kaphatók

SZEKELY MÁRTON

BUDAPEST, VIII, József krt 36.
bornagykereskedő

Telefon: 338-732.

Kispest: Üllöt út 85. Tel.: 146-930.
Ajánlja uradalmi fajborait.